

JESTEŚ NIANIĄ?
PRZECZYTAJ!

**KAŻDY UBEZPIECZONY POSIADA INDYWIDUALNE KONTO
W ZAKŁADZIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.**

Szczegółowe informacje dotyczące ubezpieczeń społecznych dostępne są w serwisach:
www.zus.pl | **mojaskładka.zus.pl**
Platforma Usług Elektronicznych: **pue.zus.pl**

Centrum Obsługi Telefonicznej ZUS:
801-400-987 dla tel. stacjonarnych
22 560-16-00 także dla tel. komórkowych
Skype: **zus_centrum_obsługi_tel** e-mail: **cot@zus.pl**

warto
wiedzieć
więcej

JESTEŚ NIANIĄ?

NIANIĄ JEST

- pełnoletnia osoba fizyczna sprawująca opiekę nad dzieckiem na podstawie umowy uaktywniającej.

Nianią nie może być jeden z rodziców – także w przypadku rodzica samotnie wychowującego dziecko.

JAKIM UBEZPIECZENIOM PODLEGASZ

- Obowiązkowo podlegasz ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu,
- Dobrowolnie możesz podlegać ubezpieczeniu chorobowemu.

KTO JEST TWOIM PŁATNIKIEM SKŁADEK

Płatnikiem składek za nianię jest jeden z rodziców dziecka lub rodzic samotnie wychowujący dziecko.

JAKIE OBOWIĄZKI MA TWÓJ PŁATNIK SKŁADEK

Rodzice dziecka powinni:

- zgłosić Cię do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na formularzu ZUS ZUA/ZUS ZZA w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia,

**PŁATNIKIEM SKŁADEK ZA NIANIĘ JEST JEDEN Z RODZICÓW DZIECKA
LUB RODZIC SAMOTNIE WYCHOWUJĄCY DZIECKO.**

- wyrejestrować Cię z ubezpieczeń na formularzu ZUS ZWUA w terminie 7 dni od daty ich ustania,
- sporządzać i przekazywać do ZUS dokumenty rozliczeniowe (ZUS DRA, ZUS RCA, ZUS RZA, ZUS RSA) w terminie do 15 dnia następnego miesiąca za miesiąc poprzedni (w niektórych przypadkach płatnik składek może być zwolniony z tego obowiązku),
- potrącać z Twoich dochodów, rozliczać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy, a również je opłacać, jeżeli podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne jest kwota nadwyżki ponad kwotę minimalnego wynagrodzenia – także jeśli przystąpiłaś do ubezpieczenia chorobowego, to rodzic wpłaca do ZUS składkę (więcej szczegółów: „Jakie są zasady finansowania składek...”).

W JAKIEJ WYSOKOŚCI PŁATNIK POWINIEN OPŁACAĆ SKŁADKI

Wysokość składek wynosi:

- na ubezpieczenie emerytalne – 19,52% podstawy wymiaru, czyli kwoty, od której oblicza się składkę (więcej szczegółów poniżej),
- na ubezpieczenia rentowe – 8%,
- na ubezpieczenie chorobowe – 2,45%,
- na ubezpieczenie wypadkowe – wysokość składki jest zróżnicowana,
- na ubezpieczenie zdrowotne – 9% podstawy jej wymiaru.

JAKA JEST PODSTAWA WYMIARU SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

Jeżeli w umowie uaktywniającej odpłatność za jej wykonywanie określono np. kwotowo albo w kwotowej stawce godzinowej, **podstawę wymiaru składek na Twoje ubezpieczenia emerytalne i rentowe** stanowi dochód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu wykonywania umowy.

Jeśli odpłatność ta została określona w innej formie (innej niż kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie), to podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak od kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy. W 2013 r. jest to kwota **111 390 zł**.

PAMIĘTAJ!

Jeśli do opłacania składek na Twoje ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest zobowiązany więcej niż jeden płatnik składek, to na Tobie jako ubezpieczonym ciąży obowiązek zawiadomienia wszystkich płatników składek o przekroczeniu kwoty rocznej podstawy wymiaru składek. Ty jako ubezpieczony odpowiadasz za skutki błędnego zawiadomienia, które spowodowałoby, że nie opłacono należnych składek na te ubezpieczenia.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe i dobrowolne chorobowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Z tym że nie stosuje się wobec nich ograniczenia do kwoty trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy. Jednak podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe nie może przekraczać miesięcznie 250% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

W przypadku **gdy podstawa wymiaru składek nie jest wyższa niż kwota minimalnego wynagrodzenia** (w 2013 r. nie wyższa niż 1600 zł), składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe finansuje budżet państwa za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Gdy Twoje wynagrodzenie jest wyższe niż kwota minimalnego wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, **od podstawy wymiaru składek stanowiącej kwotę nadwyżki nad kwotą minimalnego wynagrodzenia**, są współfinansowane przez Ciebie i rodzica.

Składkę na ubezpieczenie emerytalne od kwoty nadwyżki Ty i rodzic finansujecie w równych częściach (po 9,76%). Składkę na ubezpieczenia rentowe finansujecie z własnych środków: w wysokości 1,5% podstawy wymiaru – Ty i w wysokości 6,5% podstawy wymiaru – rodzic. Składkę na ubezpieczenie wypadkowe finansuje w całości rodzic.

Składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe finansujesz w całości z własnych środków, a opłaca do ZUS rodzic – w każdym przypadku, bez względu na to, czy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne przekracza kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę, czy nie.

JAKA JEST PODSTAWA WYMIARU SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne stanowi przychód. Podstawę tę pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez Ciebie, potrącone przez płatnika składek z Twoich środków, zgodnie z zasadami finansowania składek na ubezpieczenia społeczne.

JAKIE SĄ ZASADY FINANSOWANIA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

Składka na ubezpieczenie zdrowotne ustalona od podstawy wymiaru nie wyższej niż wysokość minimalnego wynagrodzenia jest opłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków budżetu państwa. Składkę na ubezpieczenie zdrowotne od podstawy wymiaru stanowiącej kwotę nadwyżki nad minimalne wynagrodzenie finansuje niania, natomiast oblicza, pobiera z dochodu niani i odprowadza rodzic.

CZY POWINNY BYĆ OPŁACANE ZA CIEBIE SKŁADKI NA FUNDUSZ PRACY, FUNDUSZ GWARANTOWANYCH ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH I FUNDUSZ EMERYTUR POMOSTOWYCH

Za nianie składki te nie są opłacane.

JAKIE INFORMACJE POWINNI PRZEKAZYWAĆ CI RODZICE JAKO PŁATNICZY SKŁADEK

Informacje zawarte w raportach płatnik powinien przekazać Ci na piśmie lub za Twoją zgodą – w formie dokumentu elektronicznego, abyś mogła je weryfikować. Jeśli uważasz, że nie są one zgodne z prawdą, to możesz zgłosić do płatnika na piśmie lub do protokołu wniosek o sprostowanie informacji zawartych w imiennym raporcie miesięcznym w terminie 3 miesięcy od otrzymania informacji. Jeżeli płatnik nie uwzględni Twojej reklamacji w terminie jednego miesiąca od daty jej wpływu, na Twój wniosek sprawa zostanie rozstrzygnięta przez oddział ZUS.

WAŻNE!

Płatnik jest zobowiązany przekazywać Ci informacje zawarte w imiennych raportach miesięcznych za rok ubiegły w podziale na poszczególne miesiące, w terminie do dnia 28 lutego roku następnego, na piśmie lub za Twoją zgodą – w formie dokumentu elektronicznego. Płatnik powinien przekazać Ci takie informacje za miesiąc poprzedni także na Twoje żądanie, lecz nie częściej niż raz na miesiąc.

PODSTAWA PRAWNA:

- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. nr 205, poz. 1585 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. nr 164, poz. 1027 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. nr 45, poz. 235 z późn. zm.).

Warszawa, sierpień 2013 r.

WARTO WIEDZIEĆ WIĘCEJ PRZECZYTAJ!

**TWOJE KORTO W ZUS
CO POWINIENES WIEDZIEĆ**

KORTO UBEZPIECZENIA POWINNO BYĆ KORTO
W TWOJEJ WŁASNOŚCI OSOBISTEJ

ZUS

**JESTEŚ CZŁONKIEM OFE?
PRZECZYTAJ!**

ORGANIZACJA CZŁONKOWA I SPRAWY PRACUJĄCYCH UBEZPIECZONYCH
W OBYWATELSTWIE POLSKIM (OP) I UBEZPIECZENIA

ZUS

**JESTEŚ PRACOWNIKIEM?
PRZECZYTAJ!**

UMOWA PRACOWNICZA, PRACOWNIA, UBEZPIECZENIE
W OBYWATELSTWIE POLSKIM (OP) I UBEZPIECZENIA
W OBYWATELSTWIE POLSKIM (OP) I UBEZPIECZENIA

ZUS

**PROWADZISZ LUB BĘDZIESZ
PROWADZIĆ DZIAŁALNOŚĆ
GOSPODARCZĄ?
PRZECZYTAJ!**

KORTO UBEZPIECZENIA POWINNO BYĆ KORTO
W TWOJEJ WŁASNOŚCI OSOBISTEJ

ZUS

**JESTEŚ ZLECENIODAWCĄ?
PRZECZYTAJ!**

UMOWA ZLECENIODAWCZO-PRACOWNICZA, UBEZPIECZENIE
W OBYWATELSTWIE POLSKIM (OP) I UBEZPIECZENIA
W OBYWATELSTWIE POLSKIM (OP) I UBEZPIECZENIA

ZUS

**JESTEŚ BELEGOWANY
DO PRACY ZA GRANICĄ?
PRZECZYTAJ!**

KORTO UBEZPIECZENIA POWINNO BYĆ KORTO
W TWOJEJ WŁASNOŚCI OSOBISTEJ

ZUS

**PRACUJESZ ZA GRANICĄ?
PRZECZYTAJ!**

KORTO UBEZPIECZENIA POWINNO BYĆ KORTO
W TWOJEJ WŁASNOŚCI OSOBISTEJ

ZUS

**PROWADZISZ DZIAŁALNOŚĆ
GOSPODARCZĄ ZA GRANICĄ?
PRZECZYTAJ!**

KORTO UBEZPIECZENIA POWINNO BYĆ KORTO
W TWOJEJ WŁASNOŚCI OSOBISTEJ

ZUS

**JESTEŚ NIEMIA?
PRZECZYTAJ!**

KORTO UBEZPIECZENIA POWINNO BYĆ KORTO
W TWOJEJ WŁASNOŚCI OSOBISTEJ

ZUS

**POBIERASZ LUB BĘDZIESZ
POBIERAĆ ZASIŁEK
MACIERZYŃSKI?
PRZECZYTAJ!**

UMOWA PRACOWNICZA, PRACOWNIA, UBEZPIECZENIE
W OBYWATELSTWIE POLSKIM (OP) I UBEZPIECZENIA

ZUS

**JESTEŚ LUB BĘDZIESZ
NA URLOPIE
WYCHOWAWCZYM?
PRZECZYTAJ!**

UMOWA PRACOWNICZA, PRACOWNIA, UBEZPIECZENIE
W OBYWATELSTWIE POLSKIM (OP) I UBEZPIECZENIA

ZUS

**ZGŁOSIŁES RODZINIE
DO UBEZPIECZENIA
ZADWÓJNOTEGO?
PRZECZYTAJ!**

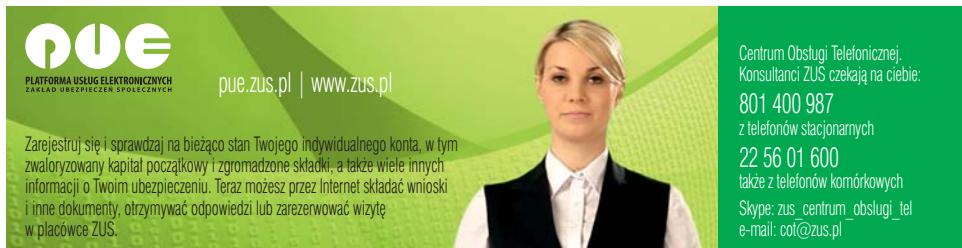

KORTO UBEZPIECZENIA POWINNO BYĆ KORTO
W TWOJEJ WŁASNOŚCI OSOBISTEJ

ZUS

ABC UBEZPIECZONEGO

- 1 Sprawdź, czy pracodawca (zleceniodawca) zgłosił Cię do ubezpieczeń społecznych. Jeżeli tego nie zrobił, a zachorujesz lub będziesz miał wypadek w pracy, możesz mieć problem z otrzymaniem świadczeń z ZUS.
- 2 Zadbaj o zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego Twoich najbliższych – współmałżonka i dzieci – jeżeli nie mają innego tytułu do ubezpieczenia. Jeżeli nabędą samodzielnie prawo do ubezpieczenia, pamiętaj, by ich wyrejestrować.
- 3 Sprawdź, czy pracodawca odprowadza za Ciebie składki od właściwej podstawy, czy nie zaniża jej. Składki od niższego wynagrodzenia, niż faktycznie otrzymujesz, to niższe świadczenia dziś (zasiłek chorobowy czy macierzyński) oraz w przyszłości (emerytura lub renta).
- 4 Bez wychodzenia z domu możesz zapoznać się z danymi zapisanymi na Twoim indywidualnym koncie w ZUS. Sprawdź to sam na Platformie Usług Elektronicznych – pue.zus.pl.
- 5 Jeśli pracujesz za granicą, sprawdź, w którym kraju powinieneś być ubezpieczony.
- 6 Sprawdź, czy pracodawca zgłosił Cię do ubezpieczenia zdrowotnego. Jeżeli tego nie zrobił, nie będziesz mógł korzystać z publicznej opieki zdrowotnej, nie otrzymasz recepty na leki refundowane.
- 7 Jeżeli Twoje dane identyfikacyjne, adresowe lub ewidencyjne uległy zmianie, poinformuj o tym swojego pracodawcę, a jeśli pracodawca już nie istnieje, możesz zgłosić zmianę za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych – pue.zus.pl.
- 8 Gdy otrzymasz informację o stanie konta ubezpieczonego w ZUS, zweryfikuj zawarte w niej dane – w trosce o Twoją przyszłą emeryturę.
- 9 Dzięki dostępowi do konta ubezpieczonego w portalu pue.zus.pl, możesz na podstawie zgromadzonych tam danych i prognozowanych przez siebie przyszłych dochodów wyliczyć wysokość hipotetycznej emerytury.
- 10 Pamiętaj, że do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, jeśli przestaniesz pracować, możesz przystąpić dobrowolnie. Dzięki temu będziesz miał wyższe świadczenie.

pue
PLATFORMA USŁUG ELEKTRONICZNYCH
ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

pue.zus.pl | www.zus.pl

Zarejestruj się i sprawdzaj na bieżąco stan Twojego indywidualnego konta, w tym zwaloryzowany kapitał początkowy i zgromadzone składki, a także wiele innych informacji o Twoim ubezpieczeniu. Teraz możesz przez Internet składać wnioski i inne dokumenty, otrzymywać odpowiedzi lub zarezerwować wizytę w placówce ZUS.

Centrum Obsługi Telefonicznej.
Konsultanci ZUS czekają na Ciebie:
801 400 987
z telefonów stacjonarnych
22 56 01 600
także z telefonów komórkowych
Skype: [zus.centrum.uslugi](https://www.zus.pl/centrum-uslugi) tel.
e-mail: col@zus.pl

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
Narzędziowa Strategia Rozwoju

UNIA EUROPEJSKA
Europejski Fundusz Regionalny
ROZWOJU REGIONALNEGO

